

η παρέρμας

Διμηνιαία σχολική εφημερίδα του Γυμνασίου Τουρλωτής - Αριθμός φύλλου 61 (Οκτώβριος-Νοέμβριος 2016)

Θα μας βρείτε και στο Internet στη διεύθυνση : <http://gym-tourl.las.sch.gr>

ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΕΥΓΕΝΙΟΥ

ΠΟΥ ΠΟΛΥ ΜΑΣ ΑΓΑΠΟΥΣΕ ΚΙ ΕΠΙΣΚΕΠΤΟΤΑΝ ΣΥΧΝΑ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΣ

Στη μνήμη του Μητροπολίτη Ευγένιου

Δυστυχώς στις 15 Σεπτεμβρίου 2016 ο Μητροπολίτης Ιεραπότνης και Σητείας, Υπέρτιμος κι Έξαρχος, Ευγένιος εκοιμήθη. Γεννήθηκε στο Ηράκλειο το 1952. Μετά την ολοκλήρωση των γυμνασιακών του σπουδών στη γενέτειρά του, εισήχθη στην Ανώτερη Παιδαγωγική Εκκλησιαστική Ακαδημία της Θεσσαλονίκης. Απέκτησε πτυχίο ιεροδιδάσκालου. Στη συνέχεια σπούδασε στη Θεολογική Σχολή της ίδιας πόλης. Κατά τη διάρκεια των σπουδών του έλαβε μέρος σε πολλά συνέδρια και διασκέψεις του Οικουμενικού Πατριαρχείου με υποτροφία. Το 1980 εκάρη μοναχός στην Ιερά Μονή Αγίου Γεωργίου Επανωσήφη. Χειροτονήθηκε Διάκονος και Πρεσβύτερος υπό του Αρχιεπισκόπου Κρήτης Τιμόθεου. Στις 14-06-1994 εξελέγει παμψηφεί από την Ιερά Επαρχιακή Σύνοδο της Εκκλησίας Κρήτης Μητροπολίτης. Ανάπτυξε φιλανθρωπικό έργο ενισχύοντας ιδιαίτερα το Νοσοκομείο Ιεράπετρας στον αγώνα του να μην κλείσει, τον Ερυθρό Σταυρό και το Κοινωνικό Παντοπωλείο, καθώς και άλλους κοινωνικούς φορείς. Στις 15 Σεπτεμβρίου λιποθύμησε έπειτα από καρδιακό επεισόδιο, που υπέστη στο αεροπλάνο που τον μετέφερε και λίγο αργότερα απεβίωσε σε ηλικία 63 ετών.

Κι εγώ σαν μαθήτρια που γνώρισα τον κύριο Ευγένιο από κοντά, γιατί ερχόταν κάθε χρόνο στο σχολείο μας, μάς μιλούσε και μάς δώριζε την Καινή Διαθήκη, έχω τις καλύτερες εντυπώσεις, γιατί μας φερόταν πολύ καλά και μάς μιλούσε όμορφα.

Επίσης ρώτησα τον ιερέα και το νεωκόρο του χωριού μας, που τον γνώριζαν καλύτερα και μου είπαν φυσικά πολύ καλά λόγια, ότι ήταν πολύ καλός άνθρωπος κι έξυπνος κι αγαπητός, γιατί εξυπηρετούσε τους ανθρώπους στις ανάγκες τους και βοηθούσε ιδιαίτερα τους φτωχούς.

Στη θέση του εκλέχτηκε μετά από ψηφοφορία ο Αρχιμανδρίτης Κύριλλος Διαμαντάκης, που γεννήθηκε στους Κάτω Ασίτες Ηρακλείου το 1971. Ο νέος Μητροπολίτης είναι κουνιάδος της κυρίας Σοφίας Αποστολάκη, που ήταν φιλόλογος στο σχολείο μας.

Στεφανία Ιορδάνοβα, Τουρλωτή, Β' τάξη

Αγαπητοί μας αναγνώστες,

Μια ακόμα σχολική χρονιά ξεκίνησε κι εμείς είμαστε πάλι κοντά σας με φρέσκο υλικό. Στο τεύχος αυτό θα βρείτε:

- Εκδρομή στο Φαράγγι Σαμαριάς (σελ. 2)
- Παράσταση Καραγκιόζη στη Μυρσίνη (σελ. 2)
- Έκθεση φωτογραφίας του Μ. Παπαδάκη (σ.3)
- Γνωριμία με την οικογένεια Κορνάρου (σελ. 4)
- Ορειβασία κατά την αθλητική ημέρα (σελ. 5)
- Γνωριμία με 2 νέα αθλήματα: scuba diving και μπρα ντε φερ (σελ. 6-7)
- Αγώνες δρόμου στη Λάστρο (σελ. 8)
- Ο κύριος Ζερβάκης στην Αίγυπτο (σελ. 9)
- Συνεντεύξεις με 2 ερασιτεχνες φωτογράφους και ένα γεωλόγο (σελ. 10-11)
- Διάκριση στους αγώνες ρυθμικής στην Αθήνα (σελ.11)
- Νέα του Α.Ο. Τουρλωτής (σελ. 11)
- Ανασκαφή στις Λούτρες (σελ. 12-13)
- Επισκέψεις κατά τη διάρκεια της εκδρομής μας στη Σητεία (σελ. 13)
- Συνταγές (σελ. 14)

Το σχολείο μας αποφάσισε φέτος να βραβεύσει με μικρά συμβολικά δώρα τους δύο μαθητές που δεν είχαν κάνει ούτε μία απουσία καθ' όλη τη διάρκεια της περσινής σχολικής χρονιάς: πρόκειται για την Τάνια Ρούσεβα της Γ' τάξης και τον Γιώργο Ζαχαράκη της Α' τάξης. Καλή Πρόοδο, παιδιά!

Ο αποθανών Μητροπολίτης Ευγένιος σε παλιότερη επίσκεψή του στο σχολείο μας, με τον παπα-Νίκο, την κυρία Κοτσυφάκη και τον θεολόγο μας, κύριο Παπίδη,

Εκδρομή στο Φαράγγι της Σαμαριάς

Στις 10/7⁰⁰ πήγαμε μαζί με τον Ορειβατικό Σύλλογο του Αγίου Νικολάου στο Φαράγγι της Σαμαριάς. Η εκδρομή ήταν διήμερη. Φύγαμε με το λεωφορείο από τον Άγιο Νικόλαο στις 11 η ώρα περίπου. Στον δρόμο κάναμε μία στάση στην Γεωργιούπολη, όπου ξεκουραστήκαμε για λίγο και μετά συνεχίσαμε τον δρόμο μας.

Κατά τις 3 η ώρα φτάσαμε στο οροπέδιο του Ομαλού, όπου αφήσαμε τα πράγματα μας και ξεκουραστήκαμε λιγάκι. Στις 5 η ώρα περίπου πήγαμε μία βόλτα στο βουνό του Γκιγκίλου κι είδαμε το φαράγγι από ψηλά.

Την άλλη μέρα ξυπνήσαμε πολύ πρωί και περπατήσαμε όλο το φαράγγι της Σαμαριάς. Το φαράγγι ήταν πολύ ωραίο και φανταστικό μέχρι τα 5 χιλιόμετρα, όπου είχε δάσος και νερά, είδαμε κρι-κρι -τόσο ήμερα που τα ταΐζαμε-, ένα παλιό χωριό, άλογα με τους αναβάτες τους που περίμεναν, μήπως συμβεί κάτι. Αλλά μετά το μυαλό μου είχε φύγει από το φαράγγι και το μόνο που σκεφτόμουν ήταν πότε θα φτάσουμε επιτέλους στην Αγία Ρούμελη, για να κολυμπήσουμε κι αυτό, γιατί έκανε πολλή, μα πάρα πολλή, ζέστη. Τελικά ήρθε και η ώρα που επιτέλους τα καταφέραμε και φτάσαμε στον προορισμό μας και πήγαμε αμέσως για μπάνιο. Αργότερα πήραμε το караβάκι και πήγαμε στα Σφακιά, όπου μας περίμενε το λεωφορείο και γύρισαμε στα σπίτια μας πολύ αργά το βράδυ.

Αυτή την φορά στην εκδρομή ήταν η Κατερίνα Κυριακάκη, μια φίλη μου απ' το Μόχλος και η Χριστίνα, η θεία της κι έτσι είχα πολύ καλή παρέα. Έτσι πιστεύω ότι όλοι περάσαμε πολύ ωραία και πραγματικά νομίζω ότι, όσοι δεν ήρθαν, έχασαν. Εκτός απ' αυτό το φαράγγι αυτό είναι μια μεγάλη περιπέτεια, γιατί είναι μεγάλο και θέλει 6-7 ώρες, για να το διασχίσεις, και καθώς έχει πινακίδες με τα χιλιόμετρα (είναι 12 km) που περνάς και μπορείς έτσι να μετράς την απόσταση που κάνεις, μοιάζει σαν αγώνισμα!

Χριστίνα Μετζογιαννάκη-Γιοστ, Σφάκα, Β' τάξη (κείμενο κι επεξεργασία του στον Η/Υ)

Καραγκιόζης στη Μυρσίνη

Μια καλοκαιρινή βραδιά πήγαμε με την κυρία Μαρία στη Μυρσίνη, για να παρακολουθήσουμε θέατρο σκιών με καραγκιοζοπαίχτη τον Θεοδόση Γαρεφαλάκη. Η παράσταση έγινε στην αίθουσα της Φάμπρικας, που έχει ανακαινίσει ο Πολιτιστικός Σύλλογος Μυρσίνης για τις εκδηλώσεις του.

Πριν την παράσταση πήραμε συνέντευξη από τον ερασιτέχνη καραγκιοζοπαίκτη, Θεοδόση Γαρεφαλάκη, που μας είπε ότι κατάγεται από τη Μυρσίνη και ότι του άρεσε ο Καραγκιόζης από μικρός, αλλά άρχισε να παίζει στα παιδιά του, όταν ήταν μικρά κι ότι έχει κατά νου κάποια γνωστά έργα, αλλά στην ουσία κάθε φορά αυτοσχεδιάζει. Στη συνέχεια είδαμε την παράσταση που έδειχνε τον Καραγκιόζη καπετάνιο και είχε ωραία σκηνικά και ζωντανή μουσική. Πίσω από τη σκηνή εκτός από τον κύριο Θεοδόση ήταν σαν βοηθός ο γιος του, ο Νίκος Γαρεφαλάκης καθώς και ο Μανώλης Νικολαΐδης.

Δίπλα στη σκηνή ήταν η μπάντα «Μια και μουζομένοι», που με τη μουσική της συνόδευε την παράσταση. Η μπάντα αποτελείται από ερασιτέχνες μουσικούς, που μένουν στη Μυρσίνη και που έπαιζαν μαζί για την πλάκα τους και μετά αποφάσισαν να παίζουν και για το κοινό σε διάφορες εκδηλώσεις του Πολιτιστικού Συλλόγου. Συγκεκριμένα την αποτελούν οι:

- Τραγούδι: Κατερίνα Καπαρού
- Βιολί: Μανώλης Μοσχάκης
- Τζουράς: Γιάννης Στάγιας
- Κιθάρα: Νίκος Θαλασσινός
- Κρουστά: Μανώλης Μακράκης

Κατά τη διάρκεια της παράστασης είχε σε ένα αυτοσχέδιο μπαράκι ποπ-κορν και διάφορα αναψυκτικά. Διασκέδασα και γέλασα πάρα πολύ, γιατί ο κύριος Θεοδόσης έφτιαχνε και παρουσίαζε δικές του ιστορίες πολύ αστείες. Και οι μουσικοί επίσης ήτανε πολύ καλοί. Καθίσαμε στο ψηλότερο παγκάκι και είχαμε καλή θέα. Πλάκα είχε επίσης και η οροφή που ανοιγόκλεινε και επειδή κάποια στιγμή άρχισε να βρέχει, την κλείσανε, ενώ μετά που σταμάτησε η βροχή, την ανοίξανε πάλι. Ήταν μια πραγματικά υπέροχη βραδιά.

Σταματάκης Γιώργος, Σφάκα, Β' τάξη

ΣΤΗΝ ΦΕΤΙΝΗ ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΜΙΧΑΛΗ ΠΑΠΑΔΑΚΗ

Φέτος καταφέραμε επιτέλους να βρεθούμε σαν εφημερίδα στη θεματική έκθεση φωτογραφίας με στιγμιότυπα από το παρελθόν της Τουρλωτής που παρουσιάζει κάθε χρόνο στο καφενείο της Ντίνας, ο συντοπίτης μας, κύριος Μιχάλης Παπαδάκης. Βρεθήκαμε εκεί ένα βράδυ του Αυγούστου κι ο κύριος Μιχάλης μας ξενάγησε στο παρελθόν μέσα από τις φωτογραφίες.

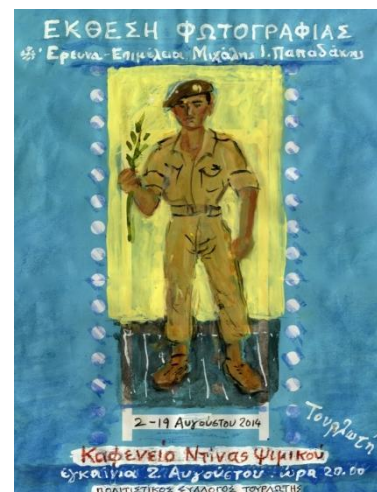
Ο κύριος Μιχάλης Ι. Παπαδάκης γεννήθηκε στην Τουρλωτή το 1955, τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο Τουρλωτής και το Γυμνάσιο Σητείας, σπούδασε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και εργάστηκε στην Εθνική Τράπεζα, όπου υπήρξε ανώτερος διοικητικός υπάλληλος. Είναι παντρεμένος με μια επίσης Τουρλωτιανή, την κυρία Άννα Μετσογιαννάκη και πατέρας δυο υπέροχων παιδιών, της Ευγενίας και του Γιάννη. Είναι κάτοικος Αθηνών, αλλά επισκέπτεται την Τουρλωτή δυο-τρεις φορές τον χρόνο.

Ο κύριος Μιχάλης δεν θεωρεί τον εαυτό του ακριβώς φωτογράφο. Του αρέσει να φωτογραφίζει στιγμιότυπα από την Τουρλωτή συνεχώς, αλλά του αρέσει επίσης να συλλέγει παλιές ασπρόμαυρες φωτογραφίες που δείχνουν τη ζωή του χωριού στα παλιά χρόνια και να τις επεξεργάζεται ψηφιακά. Άρχισε να ασχολείται με την φωτογραφία από το 1976. Έχει ένα προσωπικό αρχείο με όλες τις φωτογραφίες της Τουρλωτής, που κατάφερε να συλλέξει από τότε που άρχισε και είναι πάνω από 3-4.000! Για να τις δείξει και στο κοινό τα τελευταία χρόνια κάνει αυτές τις εκθέσεις που έχουν πάντα ένα κοινό θέμα π.χ. στρατιώτες ή γιορτές κ.α..

Η έκθεση που πήγα να δω εγώ φέτος, ήταν για τα παλιά σχολικά χρόνια με υλικό από το 1899 ως το 2011. Αυτά που θυμάμαι από την ιστορία του Δημοτικού Σχολείου Τουρλωτής ήταν ότι δούλεψε και σαν Παρθεναγωγείο, χωριζόταν σε δύο μέρη, σε Αρρένων και Παρθεναγωγείο. Οι πρώτες δασκάλες ήταν από την Τουρλωτή, όπως η Αθηνά και η Πηνελόπη Βογιατζή. Έχουν βρεθεί παλιά αποδεικτικά κι απολυτήρια του 1904, του 1910-11, του 1917, του 1920. Το σχολείο της Τουρλωτής χτίστηκε το 1732. Παλιά στα σχολεία υπήρχαν πάρα πολλά παιδιά, όπως φαίνεται και από τις φωτογραφίες, οι πίνακες ήταν πέτρινοι και με ένα κονδύλι χάραζαν πάνω στην πέτρα-πλάκα, έτσι ήταν ο τρόπος γραφής τους. Το γύρω-γύρω της πλάκας ήταν ξύλινο και πάντα είχαν ένα σφουγγάρι που έσβηναν τον πίνακα. Τα θεατρικά τους ήταν κυρίως πατριωτικά, τα παιδιά ντυνόταν σαν γενικά σαν μικρομέγαλα με κουστούμια και κοντά παντελόνια. Το 1957 λειτούργησε για μία χρονιά και ως νυχτερινό σχολείο.

Το 'όνειρο' του κυρίου Παπαδάκη είναι να δημιουργήσει ένα Ιστορικό και Φωτογραφικό Αρχείο για το χωριό μας, που θα λειτουργεί στα πλαίσια του Πολιτιστικού Συλλόγου. Εμείς του ευχόμαστε να το πραγματοποιήσει και σαν νέα γενιά τον ευχαριστούμε που με τη δουλειά του μας διασώζει και μας παρουσιάζει εικόνες από την καθημερινή ζωή των παππούδων μας.

Αριστερά: Με τον κύριο Παπαδάκη στο καφενείο της Ντίνας Πάνω και δεξιά παλιότερες αφίσες της έκθεσης Νίκη Μαστοράκη, Τουρλωτή, Β' τάξη (συνέντευξη, κείμενο κι επεξεργασία του στον Η/Υ)

Τι μπορεί να κάνει η ανεργία

Ξέτος μας ήρθε μια καινούργια μαθήτρια στην Α' τάξη από την Αθήνα. Τη λένε Στέλλα Κορνάρου και μένει στα Έξω Μουλιανά. Στο πρώτο άρθρο ανέλαβε να πάρει συνέντευξη από τους γονείς της, για να μας τους γνωρίσει και για να μας πει για ποιο λόγο άφησαν την πρωτεύουσα και επέλεξαν να ζήσουν μόνιμα στο χωριό.

Καλησπέρα σας. Σήμερα θα πάρουμε συνέντευξη από μία οικογένεια, η οποία βρέθηκε στην Κρήτη από ένα και μόνο κύριο λόγο: την ανεργία. Γι' αυτό θα πάρουμε συνέντευξη από τον πατέρα της οικογένειας, τον Μιλτιάδη Κορνάρο.

Μίλτο, πόσα χρόνια βρίσκεσαι εδώ;

Βρίσκομαι εδώ τρία ολόκληρα χρόνια.

Αυτά τα χρόνια είχες καθόλου επικοινωνία με τα παιδιά σου;

Ναι, παίρναμε ο ένας τον άλλο τηλέφωνο και κάποιες φορές, κυρίως Χριστούγεννα και Πάσχα, ανέβαινα κι εγώ στην Αθήνα.

Γιατί ήρθες εδώ;

Επειδή δεν έβρισκα δουλειά για πολύ καιρό και μόλις πέθανε ο πατέρας μου, είπα να δω πώς θα ήταν, αν δούλευα τα χωράφια μας στο χωριό.

Πώς αισθάνεσαι τώρα που ήρθε εδώ όλη η οικογένειά σου, για να μείνει;

Από τη μια μεριά μεγάλη χαρά που ξανασμίξαμε σαν οικογένεια, αλλά από την άλλη λύπη για όλους τους φίλους και συγγενείς που αφήσαμε και γιατί τα παιδιά μου δεν χαίρονται και τόσο από αυτή την αλλαγή.

Αυτά λοιπόν, κυρίες και κύριοι, μας είπε ο πατέρας του σπιτιού. Πάμε τώρα στη μητέρα, την Αργυρώ.

Αργυρώ, πώς αισθάνθηκες, όταν αποφάσισες να κατέβεις κάτω;

Δεν αισθάνθηκα και πολύ ωραία, αλλά ήταν η μόνη επιλογή, για να είμαστε όλοι μαζί και να μεγαλώσουμε από κοινού τα παιδιά μας.

Δούλευες εσύ στην Αθήνα ή μόνο ο άντρας σου ήταν άνεργος;

Δούλευα εγώ, πρόσεχα ένα μωρό, αλλά και πάλι τα λεφτά ήταν λίγα.

Σου αρέσει εδώ;

Ναι, είναι πολύ ωραία και το χωριό και η Σητεία, αλλά παρ' όλ' αυτά πρέπει να προσαρμοστώ.

Πάμε τώρα στο Γιώργο Κορνάρο, το μεγαλύτερο παιδί της οικογένειας.

Γιώργο, πώς και αποφάσισες να έρθεις εδώ με την υπόλοιπη οικογένεια;

Δεν έβρισκα καλή δουλειά στην Αθήνα και είπα να έρθω να βοηθήσω τον πατέρα μου με τα χωράφια μας.

Δηλαδή θέλεις να μου πεις ότι είχες δουλειά, αλλά δε σου άρεσε;

Δούλευα σερβιτόρος και σε ένα τυπογραφείο και δε λέω ότι δε μου άρεσε, αλλά τα λεφτά δεν ήταν αρκετά.

Και τώρα πάμε στη Σταμίνα Σκαρμούτσου, την κοπελιά του Γιώργου.

Σταμίνα, εσύ πώς αποφάσισες να εγκαταλείψεις την Αθήνα και να έρθεις εδώ;

Ο μόνος λόγος ήταν ο Γιώργος.

Πώς σου φαίνεται η ζωή εδώ;

Δε μου φαίνεται διαφορετική, γιατί κι εγώ έχω γεννηθεί και μεγαλώσει σε χωριό.

Αυτά λοιπόν από την οικογένεια Κορνάρου. Να έχετε μια ωραία μέρα.

Ευχαριστούμε κι εμείς με τη σειρά μας την οικογένεια Κορνάρου και τους ευχόμαστε «Καλή Τύχη» στην καινούργια τους ζωή και να μείνουν έτσι πάντα ενωμένοι παρά τις αντιξοότητες της ζωής.

Στέλλα Κορνάρου, Έξω Μουλιανά, Α' τάξη

ΟΡΕΙΒΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΜΕΡΑ

Στις 3 Οκτωβρίου γιορτάσαμε την αθλητική ημέρα στο σχολείο μας –όπως έχει καθιερωθεί τα τελευταία χρόνια- και η καθηγήτρια μας, η κυρία Μαρία Μετζογιαννάκη, μάς πρότεινε να πάμε για ορειβασία στον Κοινοπόταμο. Καθώς φεύγαμε –όσοι ήθελαν, οι υπόλοιποι έπαιξαν ποδόσφαιρο- από το σχολείο, σταματήσαμε και η κυρία Μαρία μάς είπε τους βασικούς κανόνες της ορειβασίας, που είναι:

- ❖ Δεν πάει ένα μόνο άτομο για ορειβασία. Πρέπει να πάνε τουλάχιστον τρεις και άνω, γιατί, άμα κάποιος χτυπήσει, ο ένας μένει μαζί του να τον προσέξει και ο άλλος πάει να φωνάξει βοήθεια (αν στην προκειμένη περίπτωση είναι μόνο τρεις).
- ❖ Πρέπει πάντα να υπάρχει οπτική επαφή με όσους προηγούνται και όσους μένουν πίσω, δηλαδή να μην απομακρυνόμαστε ο ένας από τον άλλον πολύ, για να μπορούμε να τους βλέπουμε όλους και να έχουμε συνοχή στην ομάδα.
- ❖ Πρέπει πάντα να φέρνουμε νερό, επειδή η ορειβασία είναι κουραστική και σίγουρα θα διψάσουμε.
- ❖ Πρέπει πάντα να φέρνουμε φαγητό, γιατί σίγουρα θα πεινάσουμε, ειδικά αν είναι μεγάλη η απόσταση. Αλλά δεν πρέπει να παίρνουμε φαγητά απ' τα οποία πρόκειται να τρέχουν ζουμιά.
- ❖ Μπροστά πάει πάντα ο αρχηγός που ξέρει την περιοχή, αλλά και στο τέλος πάει ένας έμπειρος, που κάνει 'σκούπα', δηλαδή φροντίζει να ακολουθούν οι τελευταίοι, που είτε δυσκολεύονται είτε χαζεύουν.
- ❖ Η ομάδα καλό είναι να κρατά ένα κουτί πρώτων βοηθειών, γιατί υπάρχουν πολλά ενδεχόμενα, όπως κάποιος να πέσει και να χτυπήσει ή να του πονάει το κεφάλι ή η κοιλιά.
- ❖ Αν κάνει κρύο, πρέπει πάντα να φέρνουμε σκουφάκι και ρούχα που θα μας κρατήσουν ζεστούς. Ένα αδιάβροχο για την πιθανότητα βροχής κ.λ.π.
- ❖ Αν πάλι έχει ζέστη πρέπει να φορέσουμε καπέλο και να φέρουμε αντηλιακό.
- ❖ Αλλά το κυριότερο να έχουμε ένα καλό ζευγάρι αθλητικών.

Όταν είπαμε τους κανόνες ξεκινήσαμε για τον προορισμό μας! Ο δρόμος ήταν γεμάτος φυτά και μας ήταν λίγο δύσκολο να περάσουμε. Κάποια φυτά είχαν αγκάθια και τα περισσότερα από τα εννιά παιδιά που πήγαμε γρατζουνιστήκαμε, εγώ έπεσα κιάλας. Καθώς πηγαίναμε παρατηρήσαμε κάτι μοβ κρινάκια που είναι πολύ σπάνια! Μην φανταστείτε μόνο 4 είδαμε. Τα φωτογράφησαμε όλοι, αλλά δεν τα κόψαμε, γιατί καλό είναι οι ορειβάτες να προστατεύουν τη φύση.

Όταν φτάσαμε κάτω στον Κοινοπόταμο παρατηρήσαμε όλο το τοπίο. Τα φυτά εκεί πέρα δεν είναι καθόλου ξερά! Ο τόπος ήταν σκιερός με βλάστηση και ένα μικρό ρυάκι κυλάει ακόμα! Βέβαια φταίει το γεγονός του ότι είναι χαμηλά, γιατί είναι κάτω από το βουνό που είναι κτισμένη η Τουρλωτή. Επίσης είχε πάρα πολλή δροσιά, γιατί δεν είχε πολύ ήλιο, επειδή, όπως είπα και πριν, είναι κάτω από το βουνό. Δεν κάτσαμε πόλυ όμως εκεί: φτάσαμε, εξερευνήσαμε και φύγαμε. Εκείνο το μέρος μου έκανε μεγάλη εντύπωση! Δεν είχα ξαναπάει ποτέ, παρόλο που μένω στην Τουρλωτή. Είναι ιδανικό μέρος για κάμπινγκ, νομίζω! Όσοι δεν έχετε πάει είναι μια καλή ευκαιρία να πάτε. Αλλά σας συμβουλεύω να πάτε από τον αυτοκινητόδρομο!

Μαθητές μάς προτείνουν νέα αθλήματα

scuba diving

Από πέρυσι το καλοκαίρι εγώ, η Άννα και η Κλαρίσα κάνουμε **scuba diving** (κατάδυση με μπουκάλα). Στην αρχή κάναμε μια βουτιά και μας άρεσε κι έτσι είπαμε να συνεχίσουμε, για να πάρουμε και το δίπλωμα. Αυτό γίνεται σε δύο στάδια: πρώτον πρέπει να δεις κάποιαβιντεάκια και μετά να γράψεις κι άλλα πέντετεστάκια. Αυτό το λένε θεωρία! Δεύτερον άμα τα περάσεις αυτά, κάνεις τέσσερεις βουτιές (καταδύσεις) κι εκεί κάτω απ' τη θάλασσα, ο δάσκαλός σου σου κάνει κάποιες ασκήσεις, για να δει, αν θυμάσαι αυτά που είδες στα βιντεάκια. Επίσης σου δείχνει πώς να μοντάρεις το τζάκετ σου.

Στην πρώτη και δεύτερή μας βουτιά πήγαμε στην Ψείρα και βουτήξαμε στα δώδεκα μέτρα. Εκεί είδαμε στο βυθό πάρα πολλούς αμφορείς και άλλα πολλά αγγεία από την αρχαία εποχή. Δεν ξέρω γιατί δεν κάνουνε κάτι οι αρχαιολόγοι, για να τα μαζέψουνε. Εκεί έχει ακόμα πάρα πολλά και πολύ μεγάλα ψάρια. Ακόμα ο βυθός είναι στρωμένος με μεγάλα μαύρα φύκια και ο δάσκαλος μας είπε ότι αυτό σημαίνει ότι τα νερά εκεί ήταν πολύ καθαρά.

Μαύρα φύκια έχει βέβαια και στο Μόχλος, όπου κάναμε την τρίτη βουτιά, αλλά εκεί δεν είχε καθόλου ψάρια. Δεν ξέρω τι φταίει γι' αυτό, ίσως τα λαγόψαρα ή και οι άνθρωποι που ψαρεύουν με τις τράτες, τις βάρκες ή τα καλάμια τους! Στο Μόχλος βουτήξαμε μέχρι τα οκτώ μέτρα.

Στην τέταρτη και τελευταία μας βουτιά πήγαμε στο Βούκολα. Εκεί πήγαμε με το σκάφος και μας πήρε περίπου 10 λεπτά, για να φτάσουμε. Τότε η Νίκη μας έδωσε πρώτα κάποιες οδηγίες και ύστερα βουτήξαμε. Φτάσαμε περίπου στα 25 μέτρα και είχε 24° C. Εκεί δεν είχε καθόλου ψάρια, γιατί πάνε πολύ συχνά οι ψαροντουφεκάδες και οι βάρκες και ψαρεύουνε και δεν έχουνε αφήσει τίποτα ...όρθιο. Επίσης εκεί είδαμε και κοράλια και αρκετά σφουγγάρια. Γι' αυτό πιστεύω ότι στο Βούκολα ο βυθός είχε πιο πολύ ενδιαφέρον απ' όλα τα άλλα μέρη.

Αυτό το χόμπι εμένα μου αρέσει πάρα πολύ και θέλω να το προχωρήσω. Πρέπει να θυμάμαι όμως ότι μου μάθανε οι δάσκαλοί μου: ΠΟΤΕ ΔΕΝ ΠΗΓΑΙΝΕΙΣ ΜΟΝΟΣ ΣΟΥ, αλλά πάντα σε ζευγάρι, γιατί η θάλασσα δεν αστειεύεται, κι έχουν γίνει πολλά ατυχήματα κι έχουν πεθάνει πολλοί άνθρωποι, επειδή δεν πρόσεχαν ή είχαν πάει μόνοι τους.

Ακόμα να πω για όποιον ενδιαφέρεται ότι μαθήματα μπορεί να κάνει σε συνεργασία με το γραφείο για diving του Club Aldiana και το κόστος του προγράμματος είναι γύρω στα 250€. Όμως χρειάζεσαι, αν έχεις σκοπό να το εξασκήσεις το χόμπι, και στολή, φιάλη, μάσκα, ρυθμιστή, μανόμετρο, εξοπλισμό που έχει κι αυτός ένα σημαντικό κόστος. Όμως αξίζει κατά τη γνώμη μου!

Ευγενία Κυριακάκη, Μόχλος, Β' τάξη

Ένας αθλητής του μπρα ντε φερ στην Τουρλωτή

Σήμερα είμαστε με το Γιώργο Κολουβά, που θα μας μιλήσει για την καριέρα του στο μπρα ντε φερ. Ο Γιώργος Κολουβάς ήταν μαθητής του σχολείου μας και τώρα πάει στην Γ' Λυκείου στη Σητεία.

Πρώτα απ' όλα ας δούμε τι άθλημα είναι αυτό: οι λέξεις σημαίνουν «χέρια από σίδηρο» και είναι ο αγώνας ποιος θα ρίξει το χέρι του άλλου μόνο με τη δύναμή του. Στο εξωτερικό αυτό είναι ένα αναγνωρισμένο άθλημα, αλλά στην Ελλάδα είναι σχεδόν άγνωστο. Γι' αυτό ο Γιώργος θέλει να ενημερώσει το νεανικό κοινό για το άθλημά του, αλλά και να προειδοποιήσει ότι μπορεί να είναι επικίνδυνο για τους αρχάριους, που αν παίζουν χωρίς επίβλεψη, μπορεί να προκαλέσουν μέχρι και σπάσιμο χεριού, ενώ αν επιβλέπεσαι είναι σχεδόν ακίνδυνο.

Ο Γιώργος ο Κολουβάς συμμετέχει στην κατηγορία εφήβων. Τον πρώτο του αγώνα τον έδωσε στις αρχές του 2015 σε Πανελλήνιο Πρωτάθλημα, όπου δεν πήρε διάκριση. Στη συνέχεια βγήκε δεύτερος σε τοπικό πρωτάθλημα στο Ναύπλιο και πήρε θάρρος για τη συνέχεια. Στο επόμενο Πανελλήνιο πήγε πολύ καλύτερα: 4^{ος} στο αριστερό χέρι και πέμπτος στο δεξί, στο επόμενο -αρχές του 16- πήρε το πρώτο του μετάλλιο, αφού βγήκε τρίτος στο αριστερό και στη συνέχεια βγήκε δεύτερος στο ίδιο χέρι, που είναι το δυνατό του. Το 2016 έχει βραβευτεί σε όλους τους αγώνες που πήρε μέρος. Θα πήγαινε και στο Παγκόσμιο που έγινε στη Βουλγαρία πλην όμως τα έξοδα ήταν πολλά συν το ότι θα έπαιρνε και απουσίες απ' το σχολείο. Τώρα το Νοέμβρη πάντως θα γίνει πάλι Πανελλήνιο, όπου θα συμμετάσχει ξανά.

Εννοείται ότι το άθλημα αυτό θέλει και την προπόνησή του. Ο Γιώργος ξεκίνησε κάνοντας βάρη, αλλά τώρα πια δεν κάνει τόσο πολύ. Πιο πολύ κάνει pushups, αερόβιες ασκήσεις και βάρη μόνο για δυνάμωμα καρπού. Έχει φτιάξει μάλιστα κι ένα δικό του 'γυμναστήριο' στο υπόγειο του σπιτιού του κι ένα δικό του αυτοσχέδιο τραπέζι του μπρα ντε φερ. Στη Σητεία ενδιαφέρονται αρκετά παιδιά κι έχουν φτιάξει μια μικρή ομάδα που προπονούνται μαζί.

Ποιοι είναι τώρα οι κανόνες του μπρα ντε φερ: 1^{ος} ο αγκώνας κάθε παίκτη πρέπει να ακουμπά στο τραπέζι (σε ένα ειδικό μαξιλαράκι) και να μη σηκωθεί κατά τη διάρκεια του αγώνα. 2^{ος} πρέπει ο παίκτης να είναι όρθιος (το τραπεζάκι του έρχεται στο στήθος). 3^{ος} νικητής είναι αυτός που θα λυγίσει το χέρι του άλλου (δε χρειάζεται να το ακουμπήσει εντελώς κάτω). Για την εφαρμογή των κανόνων επιβλέπει ένας διαιτητής. Το αγώνισμα δεν έχει συγκεκριμένο χρόνο, συνήθως η επικράτηση γίνεται στα πρώτα δευτερόλεπτα, γι' αυτό και παίζει ρόλο η ψυχολογία και η συγκέντρωση. Εννοείται πριν τον αγώνα ότι πρέπει να κάνεις ζέσταμα, για να μην έχεις ατυχήματα.

Στη συνέχεια ο Γιώργος μάς έδειξε τα μετάλλια του, φωτογραφηθήκαμε και φεύγοντας του ευχηθήκαμε «Καλή επιτυχία» για τη συνέχεια.

Πάνω: Ο Γιώργος και ο Θανάσης σε στιγμέςμπρα ντε φερ. **Δεξιά:** Με τα μετάλλια και τα κύπελλα από τη συλλογή του Γιώργου

Θανάσης Γιακούπας, Τουρλωτή, Α' τάξη

Τα «Χαιρετάκια», αγώνες δρόμου στη Λάστρο

Κάθε χρόνο το καλοκαίρι στη Λάστρο γίνονται αθλητικοί αγώνες προς τιμήν ενός ντόπιου αθλητή, του Γεωργίου Χαιρετάκη*. Έτσι κι εγώ φέτος αποφάσισα να δώσω το παρόν σε αυτούς τους αγώνες. Έτσι μια μέρα πριν, έκανα προπόνηση χαλαρού τρεξίματος από το σπίτι μου στη Σφάκα μέχρι το εκκλησάκι των Αγίων Πάντων και ξαναγύρισα πίσω. Ήταν περίπου δύο με τρία χιλιόμετρα.

Την επόμενη μέρα ήταν τα Χαιρετάκια. Ανυπομονούσα να μπω στον αγώνα των παιδιών, να πάρω το χρυσό μετάλλιο και το κύπελο, όμως είχα και λίγο άγχος με ποιους θα συναγωνιστώ. Απ' ότι έμαθα τελικά ήταν έξι συνολικά παιδιά. Μερικούς τους ήξερα ήδη, όπως το Λέντιο. Όταν ξεκινήσαμε έχασα το άγχος που είχα και σκεφτόμουν μόνο ότι πολύ θα 'θελα να έβγαινα μέσα στους τρεις πρώτους. Στοιχηθήκαμε στη γραμμή της αφετηρίας και με το τρία αρχίσαμε να τρέχουμε όλοι μαζί ελαφρά, γιατί η διαδρομή ήταν δύο χιλιόμετρα. Στη μέση της διαδρομής υπήρχε ένας πάγκος με νερό, για να δροσιστούμε. Στα τελευταία πεντακόσια μέτρα τρέξαμε όλοι με όση δύναμη μας είχε απομείνει. Πριν τη γραμμή τερματισμού όλοι χειροκροτούσαν, καθώς έβαζα τα δυνατά μου και πέρασα το Λέντιο στη δεύτερη θέση, δεν μπόρεσα όμως να περάσω το Μύρωνα, που ήταν δέκα μέτρα μπροστά μου. Στο τέλος πάντως δε με πείραξε καθόλου που ανέβηκα στο δεύτερο σκαλί του βήθρου, καθώς στη διανομή των μεταλλίων, σκέφτηκα ότι δεν παίζει ρόλο η νίκη, αλλά η συμμετοχή και η χαρά του συναγωνισμού.

Αριστερά: Οι νικητές στην κατηγορία των αγοριών - **Δεξιά:** Όλοι οι 'αθλητές' του γυμνασίου Τουρλωτιής: Γιώργος Ζαχαράκης και Λέντιο Γκάτζα (2^{ος} και 3^{ος} στα αγόρια), Χριστίνα Μετζογιαννάκη - Γιοστ (δεύτερη στην κατηγορία γυναικών) και κυρία Μετζό (έκτη στην ίδια κατηγορία και ..καταϊδρωμένη)

Γιώργος Ζαχαράκης, Σφάκα, Β' τάξη

Ήταν ημέρα των αγώνων στη Λάστρο. Είχαμε μαζευτεί όλα τα παιδιά στην αφετηρία. Ήμασταν όλοι αγχωμένοι και μιλούσαμε για το ποιος είναι το πιο πιθανόν να βγεί πρώτος. Περνάει λίγη ώρα και αρχίσαμε να κάνουμε διατάσεις, λίγο τζόκινγκ και άλλα. Πήγε εξίμιση η ώρα. Ώρα για τους αγώνες. Λάβαμε θέσεις όλοι και ξεκινήσαμε. Όλοι μας τρέχαμε με όλη μας τη δύναμη. Μετά σταματήσαμε σε ένα σημείο και αρχίσαμε να πηγαίνουμε με τζόκινγκ. Φτάσαμε στο τέλος, πήραμε κάτι χαρτάκια που μας έδωσαν και μετά ξαναγύρισαμε πίσω τρέχοντας. Σταματήσαμε σε ένα σημείο, για να ξεκουραστούμε λιγάκι. Όταν ξεκουραστήκαμε λίγο, μετρήσαμε μέχρι το τρία και ξεκινήσαμε πάλι το τρέξιμο. Αρχισα τελευταίος. Όταν κοντεύαμε στην αφετηρία, πίστευα πως δεν θα βγώ ούτε τρίτος, αλλά μου ήρθε μία δύναμη απο μέσα μου, πέρασα μερικούς και βγήκα τρίτος τελικά. Χαιρόμουν που ήμουν ένας απο τους τρεις πρώτους. Μετά από λίγο μάς έδωσαν τα βραβεία και άρχισαν να βάζουν πατατάκια, γαριδάκια, ποπ κόρν, πορτοκαλάδες και άλλα κεράσματα. Επίσης μας έβαλαν μουσική και αρχίσαμε όλοι να χορεύουμε. Μετά απο κάποση ώρα όλοι έλεγαν στον καθένα μας: <<Έτρεξες τέλεια, μπράβο, ελπίζω του χρόνου να βγείς πρώτος!>> και φύγαμε όλοι στα σπίτια μας.

Λέντιο Γκάτζα, Σφάκα, Α' τάξη (κείμενο κι επεξεργασία του στον Η/Υ)

**Ο Γ. Χαιρετάκης (1910-2011) ήταν στρατιωτικός και πολυαθλητής. Στο γυμνάσιο έκανε τέτοια βολή στο ακόντιο, που πέταξε το ακόντιο έξω από το στάδιο! Το 2004 σήκωσε την ολυμπιακή φλόγα. Έγραψε κι ένα βιβλίο για τον Ολυμπισμό. Με το θάνατό του άφησε ένα κληροδότημα στον Π.Ο. Σύλλογο Λάστρου.*

Ο κύριος Ζερβάκης στην Αίγυπτο

Δεν ξέρουμε, αν το μάθατε, αλλά ο επί χρόνια μαθηματικός μας, κύριος Νίκος Ζερβάκης, μας άφησε φέτος και πήγε στο ελληνικό σχολείο της Αλεξάνδρειας με απόσπαση. Εμείς βλέπουμε τα νέα του από τις εικόνες που ποστάρει στο Facebook, αλλά είπαμε να τον 'ανακρίνουμε' για την εφημερίδα μας, αφού δεν συμβαίνει και κάθε μέρα να έχουμε ανταποκριτή στα παράλια της Αφρικής! Του στείλαμε λοιπόν τις ερωτήσεις μας με e-mail και πήραμε τις απαντήσεις του με τον ίδιο τρόπο. Ορίστε:

Να μας πείτε κάτι για το σχολείο σας, τα παιδιά και τους καθηγητές.

Οι Καθηγητές είναι αποσπασμένοι από σχολεία της Ελλάδας, αλλά υπάρχουν και αδιόριστοι, για κάποιες ειδικότητες που δεν στέλνει το Υπουργείο. Επίσης, επειδή διδάσκονται και τα αραβικά, υπάρχουν τρεις Αιγύπτιοι καθηγητές. Οι περισσότεροι μαθητές είναι Αιγύπτιοι που ήταν μετανάστες στην Ελλάδα και αφού επέστρεψαν στην Αίγυπτο προτίμησαν το Ελληνικό σχολείο αντί το Αιγυπτιακό. Υπάρχουν φυσικά και Έλληνες μαθητές. Συνολικά στο Γυμνάσιο είναι 18 μαθητές και στο Λύκειο είναι 19. Το σχολείο ιδρύθηκε με τη σημερινή του μορφή το 1890 και ονομάζεται «Αβερώφειο Γυμνάσιο – Λύκειο Αλεξάνδρειας». Βρίσκεται στο κέντρο της πόλης, δίπλα από τη βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας, και διαθέτει αίθουσα θεάτρου, κλειστό γυμναστήριο, γήπεδο ποδοσφαίρου, βόλεϊ, μπάσκετ, τένις.

Να μας πείτε κάτι για τη σχέση σας με τους μαθητές (κι αν είναι τρελάρεις σας εμάς).

Οι μαθητές θα έλεγα ότι είναι αρκετά ήσυχοι και δε δημιουργούν προβλήματα. Επειδή είναι λίγοι, θυμίζει λίγο το κλίμα στο Γυμνάσιο Τουρλωτής.

Πώς είναι η καθημερινή σας ζωή;

Μένω μέσα στο Ελληνικό τετράγωνο ακριβώς δίπλα από το σχολείο. Στο οποίο υπάρχουν ακόμα το Δημοτικό, το Νηπιαγωγείο, το Ελληνικό Προξενείο, το Γηροκομείο, το Ελληνικό club. Υπάρχει security 24 ώρες. Το μεσημέρι τρώω συνήθως στο Ελληνικό εστιατόριο που βρίσκεται στον ίδιο χώρο. Οι συνήθειες μου δεν έχουν αλλάξει. Τα απογεύματα πηγαίνω για περπάτημα, για να μάθω την πόλη που είναι τεράστια: έχει 13 εκατομμύρια κόσμο. Επίσης πηγαίνω στη βιβλιοθήκη που έχει πολλές εκδηλώσεις και συναυλίες. Έχω ξεκινήσει και μαθήματα αραβικών, αλλά είναι αρκετά δύσκολα, θα έλεγα. Και αγόρασα ένα τουμπερλέκι, όταν πήγα βόλτα στο Κάιρο από την αγορά του Αλ Χαλίλι και προσπαθώ να μάθω.

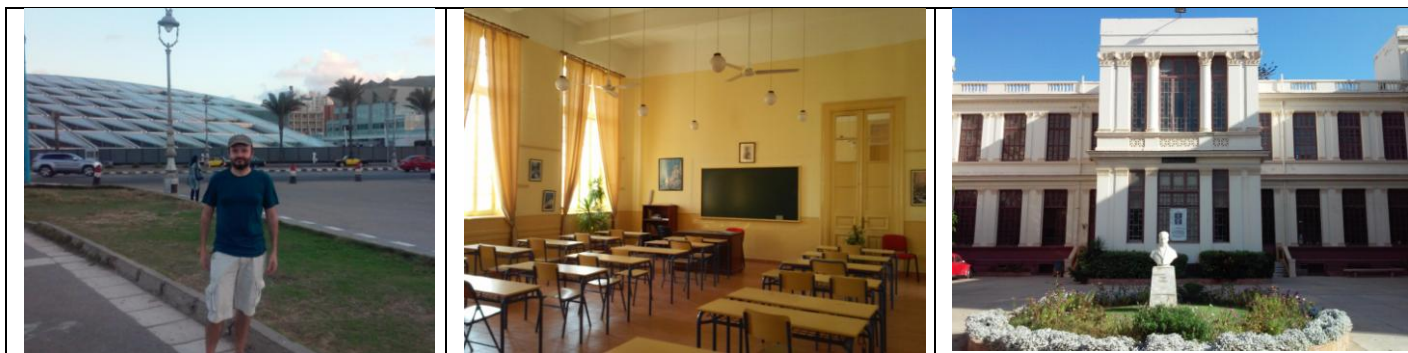
Χρειαστήκατε εμβόλια, φάρμακα ή κάτι τέτοιο λόγω του κλίματος, για να πάτε στην Αφρική.

Δεν χρειάστηκα κανένα εμβόλιο ούτε φάρμακα.

Ποιες διαφορές υπάρχουν εκεί σε φαγητό ή συνήθειες.

Τα φαγητά είναι διαφορετικά, αν και έχουν όλα τα λαχανικά που έχουμε και στην Κρήτη. Δεν χρησιμοποιούν όμως ελαιόλαδο. Επίσης δεν υπάρχει χοιρινό κρέας. Τρώνε πολύ κοτόπουλο, μοσχάρι, και αρνί. Επίσης τα περισσότερα μαγαζιά δεν έχουν αλκοόλ, γιατί απαγορεύεται. Οι περισσότερες γυναίκες στο δρόμο κυκλοφορούν με τις μαντίλες και στο τραμ το πρώτο βαγόνι είναι μόνο για γυναίκες. Οι οδηγοί εδώ χρησιμοποιούν περισσότερο την κόρνα από ότι το φρένο και πρέπει να είσαι πολύ προσεκτικός. Προτεραιότητα για τους πεζούς δεν υπάρχει, και έχει τεράστια κίνηση στους δρόμους. Στα καφενεία κάνουν συνέχεια ναργιλέ και οι άντρες και οι γυναίκες. Τέλος εδώ η αργία είναι η Παρασκευή και το Σάββατο, αλλά για εμάς στο Ελληνικό σχολείο είναι όπως και στην Ελλάδα.

Συνέντευξη: Β' τάξη Γυμνασίου Τουρλωτής

Ο κύριος Ζερβάκης μπροστά από τη βιβλιοθήκη της Αιγύπτου και το Αβερώφειο από μέσα και απ' έξω. Πληροφορίες: <http://averofeio-school.world.sch.gr/averofio/school/greek%20quarter.htm> ή <http://averofeio-school.world.sch.gr/averofio/school/greek%20quarter2.htm>

Συνέντευξη από δύο ερασιτέχνες φωτογράφους

Το καλοκαίρι επισκέφτηκαν το χωριό της Σφάκας, οι συγγενείς μου, Μαίρη Χαιρετάκη και ο άντρας της, Πάνος Χαραλαμπίδης. Η Μαίρη είναι από την Κρήτη και είναι κόρη του Γιάννη Χαιρετάκη που είναι θεϊός της γιαγιάς μου και κατάγεται από τη Σφάκα, αλλά τώρα μένει στο Ηράκλειο. Σπούδασε ηλεκτρολόγος μηχανικός στην Πάτρα και τώρα είναι Καθηγήτρια Πληροφορικής. Ο Πάνος γεννήθηκε στην Μυτιλήνη, αλλά είναι μισός Κρητικός. Σπούδασε Φυσική και έκανε διδακτορικό στην Περιβαλλοντική Μηχανική.

Ένα χόμπι που έχουν και οι δύο είναι η φωτογραφία. Η Μαίρη γράφτηκε σε μία φωτογραφική ομάδα στο Ηράκλειο, έτσι γνώρισε και τον Πάνο, που ήταν σε μία αντίστοιχη ομάδα. Ασχολούνται περίπου εννέα χρόνια με αυτό και έχουν τώρα πια μία κοινή ιστοσελίδα στο internet που λέγεται www.panos-mary.com και όπου μπορείτε να δείτε τις φωτογραφίες τους. Μπήκαμε μαζί κι είδαμε κάποιες συλλογές τους, όπως μία ασπρόμαυρη με τα αρχαιολογικά μνημεία της Μυτιλήνης, άλλη με φωτογραφίες-πορτραίτα από το Σχολείο της Δεύτερης Ευκαιρίας, αλλά κυρίως πολλές και διάφορες φωτογραφίες τοπίων από το οροπέδιο Λασιθίου, το οποίο επισκέπτονται συχνά και τους αρέσει να το φωτογραφίζουν σε διάφορες εποχές. Έχουν κάνει αρκετές εκθέσεις, πηγαίνουν σε διάφορα σεμινάρια σχετικά με τη φωτογραφία και γενικά είναι πολύ παθιασμένοι με αυτό το χόμπι.

Από αυτά που συζητήσαμε αξίζει ακόμα να πω ότι και οι δυο είχαν στο παρελθόν δείξει ενδιαφέρον και ταλέντο στη ζωγραφική. Η Μαίρη ασχολήθηκε και με τη λογοτεχνία γράφοντας διηγήματα και ποιήματα, πολλά από τα οποία βραβεύτηκαν σε πανελλήνιους διαγωνισμούς, γι' αυτό και της ζητήσαμε να λάβει μέρος στην κριτική επιτροπή του περσινού μας διαγωνισμού. Επίσης μας είπαν ότι δυστυχώς το σημερινό σχολείο όχι μόνο δε σε ενθαρρύνει, αλλά μερικές φορές μπορεί και να σε σταματήσει από τα ταλέντα σου και ότι όταν ξεκινάς ένα χόμπι, πολλές φορές δεν ξέρεις πόσο σοβαρό μπορεί να γίνει κάποτε για τη ζωή σου, όπως έγινε με αυτούς.

Χριστίνα Μετσογιαννάκη-Jost, Β' τάξη, Σφάκα (συνέντευξη κείμενοκι επεξεργασία κειμένου στον Η/Υ)

Συνέντευξη από ένα γεωλόγο

Το χωριό μας φέτος το καλοκαίρι επισκέφθηκε ένας φίλος του Νίκου Πασπαλιάρη – ελαιοπαραγωγού που έχουμε παρουσιάσει στο παρελθόν-, ο Σταύρος Αρσενικός με την φίλη του, Αλεξάνδρα Μαυρίδου. Ο Σταύρος Αρσενικός είναι γεωλόγος πετρελαίων και εργάζεται στη Σκωτία, στο Εδιμβούργο, στην εταιρεία British Geology Survey (βλέπε διεύθυνση www.bgs.ac.uk) και η Αλεξάνδρα Μαυρίδου είναι δεύτερης γενιάς κάτοικος Παρισιού και επιχειρηματίας. Βρήκα την ευκαιρία έτσι να τον ρωτήσω λίγα πράγματα για την γεωλογία της Κρήτης.

Ερώτηση: Έχουμε ακούσει ότι η γεωλογία της Κρήτης είναι περίπλοκη. Τι έχετε να μας πείτε γι' αυτό;

Απάντηση: Η Κρήτη όπως και η υπόλοιπη Ελλάδα αποτελείται από διαφορετικούς παλαιογεωγραφικούς χώρους, δηλαδή από παλιούς ωκεανούς και παλιά όρη. Κατά την διάρκεια της εξέλιξης της τεκτονικής των πλακών αυτοί οι χώροι αλληλεπιδρούν μεταξύ τους δημιουργώντας το πολύπλοκο σημερινό ανάγλυφο.

Ερώτηση: Τι συμβαίνει σήμερα στην Κρήτη;

Απάντηση: Η Κρήτη είναι τοποθετημένη εκεί που υποβυθίζεται η Αφρικανική τεκτονική πλάκα, κάτω από την Ευρωπαϊκή και το Αιγαίο. Αυτό δημιουργεί τα σημερινά ενεργά ρήγματα και την σεισμικότητα της περιοχής.

Ερώτηση: Μπορείτε να μας δώσετε λίγα περισσότερα στοιχεία για την γεωλογία της Ανατολικής Κρήτης;

Απάντηση: Ένα από τα κυριότερα ρήγματα της περιοχής είναι το ρήγμα της Ιεράπετρας. Μια εντυπωσιακή συνέπεια αυτού του ρήγματος είναι το Φαράγγι του ΧΑ και το ρήγμα της Λάστρου.

Ερώτηση: Ποια είναι τα πιο χαρακτηριστικά πετρώματα της περιοχής;

Απάντηση: Οι πιο εντυπωσιακοί όγκοι αποτελούνται από τους πλακώδεις κρυσταλλικούς ασβεστόλιθους που χρονολογούνται περί τα 150 εκ. χρόνια, όπως αυτοί που βλέπουμε και δομούν τον Κάστελλα. Σημαντικά επίσης είναι τα πιο πρόσφατα νεογενή ιζήματα, δηλαδή αυτά που χρονολογούνται 2 με 3 εκ. χρόνια πριν και είναι αυτά που ελέγχουν την διανομή των υπερδαφικών νερών στην περιοχή. Θέλω να πω με αυτό, ότι δεδομένου ότι η ισορροπία του υδροφόρου ορίζοντα είναι μια πολύ χρονοβόρα διαδικασία ενός πολύπλοκου συστήματος, οφείλουμε να σεβόμαστε τις γεωλογικές διαδικασίες που έπαιξαν ρόλο για την διανομή του νερού και να αποφεύγουμε κάθε σπατάλη του. Από ξένα πανεπιστήμια γίνονται έρευνες για τις υπόγειες πηγές και τις ποσότητες του νερού, μέχρι όμως να έχουμε συμπεράσματα κάθε σπατάλη του, μπορεί να μας στοιχίσει στο μέλλον.

Γιώργος Σταματάκης, Σφάκα, Β' τάξη (συνέντευξη, κείμενο κι επεξεργασία του στον Η/Υ)

Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΜΟΥ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Αυτό το καλοκαίρι εγώ και η ομάδα μου –η ομάδα ρυθμικής της σχολής της κυρίας Ρίτσας Καναβάκη από τη Σητεία- πήγαμε στην Αθήνα για αγώνες.

Ήταν υπέροχη εμπειρία, αν και είχα αγχωθεί πάρα πολύ! Ήμουν η μόνη που είχε αγχωθεί τόσο, νομίζω. Η μητέρα μου προσπαθούσε να μου δώσει κουράγιο, αλλά εγώ σκεφτόμουν πάντα αρνητικά. Όταν ταξιδεύαμε ειδικά, έκανα όλες αυτές τις σκέψεις και έπεφτε η ψυχολογία μου. Όταν επιτέλους φτάσαμε στην Αθήνα, πήγαμε για προπόνηση στο γήπεδο Πυγμαχίας Περιστερίου. Εκεί υπήρχαν τόσες καλές ομάδες, που ένιωσα χάλια, γιατί πίστευα ότι δεν θα τους φτάσουμε. Να που τους φτάσαμε όμως!

Την επόμενη μέρα, δηλαδή την μέρα των αγώνων, ένιωθα πως ο χρόνος δεν περνούσε με τίποτα, για να βγούμε και να χορέψουμε. Όταν ήρθε η σειρά μας μαζευτήκαμε όλοι σε μια σειρά σαν αγαλματάκια και πήγαμε στον χώρο που χορεύαμε. Αφήσαμε κάτω στην μοκέτα τα μπαστούνια μας (γιατί το χορευτικό μας περιείχε μπαστούνια, αλλά και μαντήλες), πιάσαμε τις μαντήλες μας και αρχίσαμε να χορεύουμε. Η καρδιά μου χτυπούσε πάρα πολύ δυνατά, λες και θα έσπαγε, αλλά έβαλα τα δυνατά μου και χόρεψα όσο καλύτερα μπορούσα. Όταν τελειώσαμε, ένιωσα ένα βάρος να φεύγει από πάνω μου, ένιωσα τεράστια ανακούφιση! Αλλά όχι μόνο, επειδή τελειώσαμε, αλλά και επειδή τα πήγαμε τέλεια! Μετά όμως ξεκίνησε η μεγάλη αναμονή. Περιμέναμε τα αποτελέσματα, πως και πως! Όταν άρχισαν να δίνουν μετάλλια ξαφνικά ακούσαμε "Σύλλογος Γυμναστικής Σητείας... Ασημένιο μετάλλιο". Όλοι είχαμε φρικάρει! Γιατί ο στόχος μας ήταν μια διάκριση βέβαια, αλλά δεν το πιστεύαμε ότι εμείς, ένας μικρός όμιλος, θα κέρδιζε το ασημένιο μετάλλιο! Μόλις πήραμε το μετάλλιο, πήγαμε πίσω από την μεγάλη κουρτίνα, όπου κάναμε προπόνηση, και πανηγυρίσαμε!

Ήταν η πιο φανταστική εμπειρία που έχω ζήσει και περιμένω πως και πως τους επόμενους αγώνες, που παρεμπιπτόντως θα είναιστο εξωτερικό!

Κωνσταντίνα Καψάλη, Τουρλωτή, Β' τάξη (μετάλλιο!), κείμενο κι επεξεργασία στον Η/Υ)

Τίτλοι τέλους για τον Α.Ο.Τουρλωτής

Η ποδοσφαιρική ομάδα της Τουρλωτής είχε ζωή τριάντα χρόνων. Ωστόσο λόγω έλλειψης ενδιαφέροντος προσώπων να ασχοληθούν με το νέο διοικητικό συμβούλιο, αλλά και οικονομικών προβλημάτων, η ομάδα δυστυχώς αποφάσισε να μην συμμετάσχει φέτος στο τοπικό πρωτάθλημα. Ευχαριστούμε όλους όσους βοήθησαν τόσα χρόνια μέσα και έξω από το γήπεδο. Ελπίζουμε ότι στο μέλλον θα συγκροτηθεί συμβούλιο, για να μπορέσει να συμμετάσχει τουλάχιστον στα επόμενα πρωταθλήματα. Εμείς σαν μαθητές του Γυμνασίου που πολλές φορές είχαμε πάει σε αγώνες της ομάδας τα τελευταία χρόνια, ευχόμαστε να τα καταφέρει να βγει απ' αυτή την κρίση και **ευχαριστούμε πολύ τον πρώην πρόεδρο, κύριο Μανόλη Κουκουράκη, για την προσφορά στο σχολείο μας αθλητικού υλικού (ποδοσφαιρικές μπάλες και φανέλες).**

Νίκη Μαστοράκη, Τουρλωτή, Β' τάξη (κείμενο κι επεξεργασία του στον Η/Υ)

Η ανασκαφή στις Λούτρες του Μόχλους

Στα τέλη του καλοκαιριού η αρχαιολόγος-καθηγήτρια του Α.Π.Θ. (Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης) επικεφαλής των ανασκαφών που έγιναν στις Λούτρες, κυρία Ναταλία Πούλου, ενημέρωσε το κοινό της περιοχής για τα αποτελέσματα της έρευνας στο καφενείο του Γιώργου Ξραγκιαδάκη στο Μόχλος. Και βέβαια ομάδα της εφημερίδας μας βρέθηκε εκεί.

Οι Λούτρες βρίσκονται ανατολικά του Μόχλους στην κοίτη ενός χειμάρου (Ποταμού). Η κυρία Πούλου έλαβε μέρος στις ανασκαφές της Ψείρας και καθώς περνούσε από το μέρος τακτικά, κι έβλεπε ένα θολωτό κτίσμα που υπήρχε, έβαλε στόχο να ανασκάψει το μέρος, ώσπου κατάφερε να πάρει έγκριση. Άρχισε λοιπόν ανασκαφές εκεί, που κράτησαν τρία χρόνια. Από την αρχή θεώρησε ότι το κτίσμα ήταν μια 'κιστέρνα', γιατί ανάλογα κτίσματα υπήρχαν και στην Ψείρα και αλλού στην περιοχή. Την πρώτη χρονιά έκανε κυρίως καθαρισμό, γιατί στο χώρο είχε πολλά μπάζα, καθώς και σκοίνα. Ανακαλύψανε στη συνέχεια τους τοίχους και στην αρχή δεν ξέρανε, τι ακριβώς ήταν και τι εποχής. Όμως βρήκανε αγωγούς εξαερισμού που δείχνει ότι πρόκειται για λουτρό και επίσης ανακάλυψαν ότι έχει σταυροειδές σχήμα που παραπέμπει στη βυζαντινή περίοδο.

Για να μην πολυλογούμε βρήκανε συνολικά τρία κτίρια που φαίνεται να είναι δημόσια λουτρά και μάλιστα με δυνατότητα κρύου, αλλά και ζεστού νερού! Επίσης βρήκανε ένα χώρο που δείχνει ότι ήταν καμίνι για το ψήσιμο αγγείων, άρα υπήρχε κοντά μάλλον κι ένα εργαστήριο κεραμικών. Επίσης μια δεξαμενή με καυστήρα δηλώνει ότι ζέσταινε το νερό που πήγαινε στο λουτρό! Ακόμα βρήκανε αμφορείς (μακρόστενα αγγεία για μεταφορά υγρών) από την Αφρική (!) που αφού τα άδειασαν τα επαναχρησιμοποίησαν, για να τα κάνουν αγωγούς (σωλήνες) για τη μεταφορά ζεστού αέρα, για να ζεσταίνονται τα λουτρά. Ακόμα μέσα στα λουτρά βρέθηκαν πολλά χρήσιμα αντικείμενα όπως μαγειρικά σκεύη, πιθάρια, ένας σπασμένος δίσκος κεραμέα κ.α.. Τα λουτρά αυτά δείχνουν μια μεγάλη ανάπτυξη της περιοχής και ότι υπήρχε ένας μεγάλος οικισμός (δε δικαιολογούνται τέτοια λουτρά για λίγους ανθρώπους!). Φαίνεται επίσης ότι το μέρος ήταν εμπορικός σταθμός κι ότι συνδέεται με επαφές με την Ψείρα και το Ίστρον. Η κυρία Πούλου υποστηρίζει ότι ο βυζαντινός οικισμός εκτεινόταν από το ξενοδοχείο Αλντιάνα ως το κυρίως Μόχλος. Το μέρος κατοικούνταν συνεχώς από τα αρχαία χρόνια ως και την ενετοκρατία κι εγκαταλείφθηκε μετά.

Η ομάδα μας με την κυρία Πούλου, τον κύριο Τάντση, αλλά και τις 'δικές' μας αρχαιολόγους, τη Μαριάννα και την Ελεονόρα

Τις επόμενες μέρες συνδυάσαμε μπάνιο στις Λούτρες με επίσκεψη στον χώρο των ανασκαφών, για να δούμε από κοντά τα λουτρά και την Κιστέρνα.

Στη συνέχεια ο αρχιτέκτονας-καθηγητής του Α.Π.Θ., κύριος Τάσος Τάντσης, μας μίλησε για τα κτίρια από τη δική του σκοπιά. Είπε ότι είχαν σταυροειδές σχήμα, χοντρούς τοίχους και θόλο εξ ανάγκης, για να είναι ανθεκτικά στην υγρασία. Ακόμα είχαν και ειδικό ανθεκτικό κονίαμα ροζέ (από θρυματισμένο κεραμίδι), για να μη μουλιάζει. Στα ύστερα βυζαντινά χρόνια, επειδή απ' ότι φαίνεται και λόγω της επίδρασης του χριστιανισμού, δημόσια λουτρά δε χρησιμοποιούνται, πολλά από αυτά έγιναν εκκλησίες (π.χ. στην Επισκοπή

Ιεράπετρας και στην Άνω και Κάτω Επισκοπή Σητείας). Στο Μόχλος όμως αυτά τα κτίσματα φαίνεται ότι εγκαταλείφθηκαν.

Στο τέλος η ανασκαφική ομάδα ευχαρίστησε το Δήμο Σητείας, τη ΛΑΒΑ Α.Ε., την INTERBETON, το ξενοδοχείο Αλντιάνα, αλλά και ιδιώτες όπως το Μανώλη τον Παπαδάκη (στο χωράφι του οποίου έγιναν οι ανασκαφές), τον Γιώργο Φραγκιαδάκη και όλα τα καταστήματα και τους κατοίκους του Μόχλους. Κι εμείς με τη σειρά μας ευχαριστούμε τους αρχαιολόγους που με τις ανασκαφές τους φωτίζουν και αναδεικνύουν την ιστορία του τόπου μας.

Γιώργος Ζαχαράκης, Σφάκα, Β' τάξη

**Για το τέλος να αναφέρουμε κάποιες σκέψεις που μας γεννήθηκαν μετά από αυτή την ενημέρωση: α)Τόσο δηλωτικά είναι καμιά φορά τα τοπωνύμια για την ιστορία του τόπου, π.χ. εδώ 'Λούτρες», β)πώς αυτός ο τόπος έσφυζε από ζωή τον 7^ο-8^ο αιώνα μ.Χ. κι είχε δημόσια λουτρά με σύστημα εξαερισμού, αποχέτευσης και θέρμανσης, με δυνατότητες ζεστού νερού κ.α, ενώ πριν από 60-70 χρόνια οι παππούδες μας ζούσαν με υπάιθριες τουαλέτες, χωρίς τρεχούμενο νερό στο σπίτι και δε φημίζονταν για την καθημερινή τους σωματική υγιεινή. Έχει ο καιρός γυρίσματα. (Μ.Μ.)*

Στην παράσταση του 1^{ου} Γυμνασίου Σητείας

Τέλη Σεπτέμβρη επισκεφθήκαμε τη Σητεία, για να δούμε τη θεατρική παράσταση του 1^{ου} Γυμνασίου «Η τελευταία μαύρη γάτα» του Ευγένιου Τριβιζά. Το έργο ήταν πάρα πολύ ωραίο. Αυτό που μου άρεσε πολύ, μα πάρα πολύ, ήταν ότι όλα τα παιδιά, που είχαν πάρει μέρος, έπαιζαν τόσο ωραία, είχαν μπει στο 'πετσί του ρόλου' σαν επαγγελματίες και τους θαύμασα γι' αυτόν τον λόγο. Δύσκολο μου φάνηκε που έμαθαν κάποια λόγια με λέξεις που δε συνηθίζονται. Κάποια παιδιά έπαιζαν μάλιστα -όπως παρατήρησα- και δυο ρόλους, όπως κάνουμε κι εμείς καμιά φορά στο δικό μας θεατρικό. Δεν ξέρω από πότε ετοιμαζότανε γι' αυτή την παράσταση, αλλά φάνηκε ότι έβαλαν πολλή δουλειά και φυσικά τα κατάφεραν. Για εκείνο που λυπήθηκα ήτανε μόνο που φύγαμε αμέσως μετά το τέλος της παράστασης, γιατί έπρεπε να προλάβουμε το λεωφορείο. Έτσι δεν μπορέσαμε να δούμε την ομάδα, να γνωρίσουμε τα παιδιά από κοντά και να ανταλλάξουμε εμπειρίες. Η γνώμη μου είναι ότι το θεατρικό αυτό ήτανε πιο δύσκολο από το δικό μας, αλλά τα παιδιά το έπαιζαν πάρα πολύ καλά. Εμείς πάλι συνηθίζουμε να παίζουμε σε πιο αστείες παραστάσεις, που αρέσουν στο κοινό μας κι έτσι δεν είναι εύκολο να κάνουμε συγκρίσεις, αφού τα έργα είναι διαφορετικά. Έχω ακόμα να παρατηρήσω ότι δεν είχαν πολλές λεπτομέρειες στα κοστούμια. Φορούσαν απλά μαύρα ρούχα και μπαντάνες, ενώ το πολύχρωμο σκηνικό με τους σκουπιδοντενεκέδες ήταν συνεχώς το ίδιο.

Σπυριδούλα Δημητρίου, Τουρλωτή, Β' τάξη

Επίσκεψη στο Αρχαιολογικό Μουσείο Σητείας

Στο Μουσείο, όπου πήγαμε πριν από το θέατρο, πέρασα πολύ... βαρετά. Από τη μια προτιμώ βέβαια μια επίσκεψη στο Μουσείο από το να κάνω μάθημα, αλλά εντάξει! Δε λέω, ωραία αξιοθέατα είχε, αλλά για μένα το μόνο πραγματικά ενδιαφέρον ήταν τα τσεκούρια και κάτι ωραία αγαλματάκια. Εν πάσει περιπτώσει ωραία εμπειρία ήτανε, αλλά παίζει να έχω πάει και 3-4 φορές. Την πρώτη φορά τα βρήκα όλα φανταστικά, αλλά εντάξει πάω μία φορά, πάω δύο, ε από την τρίτη και μετά καταντάει βαρετό, όλο τα ίδια και τα ίδια βλέπω. Anyway αυτά είχα να σας πω για το Μουσείο.

Γιώργος Καπνάκης, Έξω Μουλιανά, Γ' τάξη.

Οι συνταγές της κυρίας Μαρίας

Η κυρία Μαρία Συντυχάκη-Ξενάκη είναι μια γειτόνισσά μας, πολύ καλή μαγείρισσα. Κατάγεται από την Νάξο, από το Σαγκρί. Ίσως γι' αυτό ό,τι μαγειρεύει είναι κάπως διαφορετικό απ' ό,τι έχουμε συνηθίσει. Η Νάξος ανήκει στις Κυκλάδες. Για μνημείο έχει την Πορτάρα (βλ. φωτογραφία). Η κυρία Μαρία ευχαρίστως μας έδωσε δύο από τις χαρακτηριστικές της συνταγές, τις οποίες φτιάχνει εδώ και πάρα πολλά χρόνια. Το μόνο που δυσκολευτήκαμε ήταν να βρούμε την κατάλληλη 'δόση', γιατί απ' ό,τι φαίνεται, επειδή έχει και μεγάλη οικογένεια, τα φτιάχνει όλα πολύ large'!

Ροξάκια

Υλικά (για τη ζύμη)

- ½ φλιτζάνι καρύδια ή αμύγδαλα
- 1 φλιτζάνι γάλα
- 1 φλιτζάνι λάδι
- 2 κουταλάκια του γλυκού μπέικιν πάουντερ
- 2 αυγά
- 150 gr. μαγιά
- Ξύσμα πορτοκαλιού
- Λίγο αλάτι
- 6 κουταλιές κακάο
- 800 gr. αλεύρι για όλες τις χρήσεις

Υλικά για το Σιρόπι

- 1 ποτήρι ζάχαρη
- 3 ποτήρια νερό
- ½ ξυνολέμονο
- 1 ξυλάκι κανέλα

Εκτέλεση: Ζυμώνουμε τη μαγιά με το γάλα, μετά ρίχνουμε τα αυγά και το μπέικιν πάουντερ, μετά βάζουμε τα αλεσμένα αμύγδαλα ή καρύδια και τέλος το αλεύρι. Όταν είναι έτοιμη η ζύμη, τη χωρίζουμε στη μέση και στη μισή βάζουμε το κακάο. Στη συνέχεια αυτήν την τυλίγουμε με την άσπρη ζύμη και γίνεται σαν σαλάμι. Μετά αυτό το κόβουμε σε μικρά στρογγυλά κομματάκια. Τα βάζουμε σε αντικολλητικό χαρτί να φουσκώσουν λίγο και μετά τα βάζουμε να ψηθούν για 20 λεπτά στους 200 βαθμούς. Μόλις ψηθούν τα σιροπιάζουμε και πρέπει το σιρόπι να είναι κρύο και τα ροξάκια ζεστά ή το αντίθετο. Αυτή η ποσότητα υλικών βγάζει 80 με 90 κομμάτια.

Συνταγή για σπιτικές χυλοπίτες

Υλικά

8 αυγά - ½ κιλό γάλα (2 ποτήρια) - 1 κουταλιά της σούπας αλάτι - 1,700 gr. αλεύρι για όλες τις χρήσεις

Εκτέλεση

Χτυπάμε πρώτα τα αυγά με το αλάτι, μετά ρίχνουμε το γάλα και το αλεύρι. Αργότερα ανοίγουμε το φύλλο, που πρέπει να είναι ψιλό. Μετά το βάζουμε να στεγνώσει όμως όχι τόσο πολύ που να σπάει. Δεν θέλουν στέγνωμα στον ήλιο, γιατί μαυρίζουν και δεν πρέπει να είναι κολλημένες μεταξύ τους. Στη συνέχεια το κόβουμε σε ψηλές λωρίδες και μετά σε κομματάκια. Τα ψήνουμε γύρω στα 5 λεπτά στους 200 βαθμούς, για να κρατάνε περισσότερο. Ακόμα η κυρία Μαρία έχει δοκιμάσει να κάνει με γεύσεις: σπανάκι, καρότο, ντομάτα, παντζάρι και κόκκινη πιπεριά. Για να το κάνετε αυτό, πρέπει να ελαττώσετε το γάλα και να βάλετε την υπόλοιπη ποσότητα του σε υγρά από πουρέ των λαχανικών με τη γεύση, που θέλετε να κάνετε.

**στη φωτογραφία τα δυο κορίτσια κρατάνε τα μπολ με τις πολύχρωμες χυλοπίτες της κυρίας Μαρίας*

Την επόμενη της συνέντευξης εγώ μαζί με την Χριστίνα μαγειρέψαμε τις χυλοπίτες που μας έδωσε η κυρία Μαρία. Τις βάλουμε να ψηθούν γύρω στα 15 λεπτά, μετά τις σουρώσαμε και τους βάλουμε έτοιμη σάλτσα ντομάτας. Μας άρεσαν πολύ, όπως τις είχαμε φτιάξει. Ευχαριστούμε πολύ την κυρία Μαρία που μας έδωσε τις χυλοπίτες και τις συνταγές της.

Ειρήνη Φραγκιαδάκη, Σφάκα, Α' τάξη (μαγείρεμα, συνέντευξη, κείμενο κι επεξεργασία του στον Η/Υ)

Στο τεύχος αυτό εργάστηκαν εκτός απ' τα παιδιά:

Επιμέλεια κειμένων Γυμνασίου - Σελιδοποίηση: Μαρία Μετσογιαννάκη, φιλόλογος.

Υπεύθυνη μαθητικών κοινοτήτων : Γ' τάξη Γυμνασίου Τουρλωτής

Ενημέρωση ιστοσελίδας : Σάββας Καλένης Σχέδιο τίτλου : Σολιδάκης Βασίλης